

Povodom pokrenutog postupka e-Savjetovanja o Prijedlogu **Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o gradnji** pravobraniteljica za osobe s invaliditetom u siječnju 2017. uputila je mišljenje.

Smatramo da će predloženi tekst, konkretno predloženi tekst odredbe članka 3. (koja se odnosi na sada važeću odredbu članka 16.) svojom primjenom u bitnome otežati ostvarivanje prava osoba s invaliditetom na osiguravanje nesmetanog pristupa i kretanja, koje je uređeno odredbom članka 16. stavka 2. važećeg Zakona. Naime, tijekom rada Ureda pravobraniteljice za osobe s invaliditetom uočili smo značajni porast pritužbi osoba s invaliditetom radi administrativnih poteškoća koje se pojavljuju prilikom ugradnje / dogradnje dizala, a kojima je cilj osiguravanje nesmetanog pristupa osoba s invaliditetom i smanjene pokretljivosti mjestu stanovanju i nesmetanog kretanja.

Između ostalog se pojavljuju sljedeći problemi:

1. Ukoliko se dizalo ugrađuje s vanjske strane na fasadi stambene zgrade - kada u stubištu nema dovoljno prostora, površina i volumen okna dizala povećava građevinsku bruto površinu i volumen zgrade koja se po smjericama prostornih planova ne smije povećavati te takav zahvat postaje automatski neizvediv. Svako povećanje površine / volumena, dovodi do novih odnosa u zgradi, upisa u katastar, korekcije elaborata, etažiranja, upisa u zemljišne knjige - pa se vraćamo na dokaz legalnosti (lokacijsku, građevinsku dozvolu) uporabnu dozvolu.

2. Ukoliko se dizalo ugrađuje u unutarnji prostor postojeće zgrade - predmetnim propisom nije jednoznačno navedeno, da se ugradnja ne smatra rekonstrukcijom cijele zgrade. To dovodi do mnoštva različitih tumačenja od strane voditelja postupaka različitih ureda - kod tehničkog pregleda i uporabne dozvole kao i do različitih tumačenja javno pravnih tijela...

Ukoliko je ugradnja rekonstrukcija cijele zgrade - podrazumijeva se osim suglasnosti svih suvlasnika, legalnost objekta, potvrde mjerodavnih javnopravnih tijela na glavni projekt, sudjelovanje na tehničkom pregledu i uporabnoj dozvoli – za cijelu zgradu. Postojeće zgrade nemaju sve status legalnosti, nisu sve usklađene sa sada važećim propisima i zakonima, naročito u pogledu temeljnih zahtjeva – zaštite od požara, toplinskoj zaštiti i uštedi energije itd.

Izrada svih traženih projekata i potrebnih revizija, u svrhu ishođenja Potvrda na projekt od javnopravnih tijela, povećava investiciju u fazi projekta, ali i cjelokupnu investiciju. Uz izvođenje i osiguranje pristupačnosti investitor je u obvezi izvesti i kompletnu rekonstrukciju postojeće zgrade vezano uz zaštitu od požara, energetske efikasnost te sve traženo važećim zakonima.

U odnosu na gore navedeno predložili smo:

Učiniti iznimku u slučajevima osiguravanja nesmetanog pristupa i kretanja osoba s invaliditetom i osoba smanjenje pokretljivosti na način:

- da površina i volumen okna za dizalo, kada se radi o ugradnji ili dogradnji uređaja i drugih elemenata za savladavanje visinskih razlika (dizala, podiznih platformi i sl.), ne ulazi u obračun površina postojećih zgrada.

Mišljenja smo da odredbe Zakona o gradnji moraju biti u skladu s člankom 9. Konvencije o pravima osoba s invaliditetom gdje ističemo obveze RH.

Članak 9. Konvencije „Pristupačnost“ navodi:

„Države stranke ove Konvencije poduzet će odgovarajuće mjere osiguravanja pristupačnosti osobama s invaliditetom, izgradnjom okruženja, prijevozom, informacijama i komunikacijama, uključujući informacijske i komunikacijske tehnologije i sustave, kao i

drugim uslugama i prostorima otvorenim i namijenjenim javnosti, kako u urbanim, tako i u ruralnim područjima, na ravnopravnoj osnovi, kako bi osobama s invaliditetom osigurale život neovisan o tuđoj pomoći i potpuno sudjelovanje u svim područjima života. Ove će se mjere, koje će uključivati identifikaciju i uklanjanje prepreka i barijera pristupačnosti, primjenjivati, među ostalim, na:

- (a) građevine, ceste, prijevoz i druge zatvorene i otvorene prostore, uključujući škole, **stambene zgrade**, zdravstvene ustanove i radna mjesta,
- (b) informacije, komunikacije i druge usluge, uključujući elektroničke usluge i službe hitnih intervencija.

2. Države stranke će također poduzeti odgovarajuće mjere radi:

- (a) razvijanja, poticanja i praćenja provedbe minimalnih standarda i smjernica za pristupačnost prostora i usluga otvorenih ili namijenjenih javnosti,
- (b) osiguravanja da privatne pravne osobe koje nude prostore i usluge namijenjene javnosti vode računa o svim aspektima pristupačnosti za osobe s invaliditetom,
- (c) pružanja obuke interesnim skupinama o pitanjima pristupačnosti s kojima se suočavaju osobe s invaliditetom,
- (d) osiguranja natpisa na Brailleovom pismu i u lako čitljivom i razumljivom obliku u zgradama i drugim prostorima otvorenim za javnost,
- (e) osiguranja drugih oblika pomoći u vidu osobnih asistenata i posrednika, uključujući vodiče, čitače i stručne tumače za znakovni jezik, kako bi se olakšao pristup javnim objektima i prostorima otvorenim za javnost,
- (f) promicanja drugih odgovarajućih oblika pomoći i potpore osobama s invaliditetom kako bi im se osigurao pristup informacijama,
- (g) promicanja pristupačnosti novih informacijskih i komunikacijskih tehnologija i sustava, uključujući internet,
- (h) promicanja oblikovanja, razvoja, proizvodnje i distribucije dostupnih informacijskih i komunikacijskih tehnologija i sustava u ranoj fazi, tako da te tehnologije i sustavi postanu pristupačni uz minimalne troškove.“

Slijedom navedenoga mišljenja smo da ugradnja/dogradnja dizala kada se radi o otklanjanju arhitektonskih prepreka, odnosno savladavanju visinskih razlika koje onemogućavaju nesmetano kretanje osobama s invaliditetom i osobama smanjenje pokretljivosti, odredbe Zakona o gradnji moraju biti u skladu s citiranim člankom 9. Konvencije o pravima osoba s invaliditetom.

Uz navedeno, predložili smo izostaviti stavak 3. članka 16 važećeg Zakona budući da ne nalazimo osnova da se suglasnost za odstupanje od temeljnih zahtjeva za građevinu, neosnovano upućuje na nadležnost Ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi.